

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
MENADŽMENT TURIZMA I SPORTA

PATRIK VODUŠEK

POVIJEST I RAZVOJ BORILAČKIH SPORTOVA

ZAVRŠNI RAD

ČAKOVEC, 2017.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU

MENADŽMENT TURIZMA I SPORTA

PATRIK VODUŠEK

POVIJEST I RAZVOJ BORILAČKIH SPORTOVA

HISTORY AND DEVELOPMENT OF COMBAT SPORTS

ZAVRŠNI RAD

Mentor:

Tomislav Hublin, mag. cin.

ČAKOVEC, 2017.

SAŽETAK

Cilj ovog rada je sustavno prikazati nastanak prvih oblika borilačkih sportova, njihov razvoj, razne vrste borilačkih sportova, njihova pravila i elemente te njihovu značajnost. Rad će postepeno razmatrati prve oblike borilačkih sportova, mjesta gdje su nastali, pravila koja su se tada koristila i ostalo što će doprinosti boljem razumijevanju prvotnih oblika borilačkih sportova.

S povijesnog aspekta, rad će sustavno prikazati razdoblja u kojima su nastali, uvjete u kojima su se izvodili, opremu koja se koristila, spomenike i artefakte koji svjedoče o njihovoj nastanku te razloge njihova nastanka. Nakon završetka povijesnog dijela, slijedit će sistematizacija aktivnih oblika borilačkih sportova modernog doba.

Analizirat će se svi borilački sportovi koji se održavaju na modernim Olimpijskim igrama kroz rezultate postignute na svim Olimpijskim igrama od 1896. godine pa sve do danas. Vrednovat će se postignuća kao što su osvojeno prvo, drugo i treće mjesto na Olimpijskim igrama. Nakon toga će se usporediti postignuti rezultati svih država koje su osvojile medalje na modernim Olimpijskim igrama te će se odrediti koje su države najuspješnije u pojedinim borilačkim sportovima.

Ključne riječi: *borilački sportovi, povijesni nastanak, Olimpijske igre, usporedba rezultata, pravila*

SADRŽAJ

SAŽETAK

1. UVOD	5
2. PRVI OBLICI BORILAČKIH SPORTOVA	6
2.1. Mezopotamija	6
2.2. Egipat	7
2.3. Kreta	8
2.4. Rimsko Carstvo	9
3. MODERNI OBLICI BORILAČKIH SPORTOVA.....	11
3.1. Boks	11
3.1.1. Pravila	11
3.1.2. Najpoznatiji boksači	14
3.2. Džudo.....	17
3.2.1. Pravila	18
3.2.2. Najpoznatiji džudaši	18
3.3. Hrvanje	19
3.3.1. Pravila	19
3.3.2. Najpoznatiji hrvai	20
3.4. <i>Taekwondo</i>	20
3.4.1. Pravila	21
3.4.2. Najpoznatiji <i>taekwondaši</i>	21
4. ANALIZA USPJEŠNOSTI DRŽAVA U BORILAČKIM SPORTOVIMA NA OLIMPIJSKIM IGRAMA	22
4.1. Boks	23
4.2. Džudo.....	24
4.3. Hrvanje – grčko-rimski stil.....	25
4.4. Hrvanje – slobodan stil	27
4.5. <i>Taekwondo</i>	28

4.6. Rangiranje država prema uspješnosti u borilačkim sportovima na Olimpijskim igrama	29
5. ZAKLJUČAK	31
6. LITERATURA.....	32
PRILOZI	34

1. UVOD

Ovaj završni rad prikazat će povijesni razvoj borilačkih sportova. Borilačkim sportovima cilj je pobijediti protivnika upotrebom fizičke sile. Postoje dvije kategorije borilačkih sportova: udarački i hrvački. U udaračke sportove ubrajaju se *kickboxing*, *thaiboxing* (*muay thai*), boks, karate, *taekwondo*, a u hrvačke sportove spadaju džudo, hrvanje te džiju-džicu. To su dvije temeljne kategorije u koje se svi borilački sportovi dijele, ali u novije vrijeme se sve više čuje za kombinirane borilačke vještine ili *Mixed martial arts*. Te takozvane kombinirane borilačke vještine uključuju elemente udaračkih i hrvačkih sportova, što im omogućuje upotrebu svih tehnika koje postoje u tim sportovima.

Borilački sportovi vuku svoje korijene iz starih civilizacija kao što su Mezopotamija, Egipat, Kreta i Rimsko Carstvo. Tamo su nastali prvotni oblici hrvanja i boksa. U to su se vrijeme borilački sportovi koristili kao priprema za rat ili su služili kao ritualni obredi u svrhu zadovoljenja vjerskih potreba. S vremenom su se sve više razvijali, imali su sve kompleksnija pravila te su stekli sve veću pažnju i naklonost publike. Danas su borilački sportovi vrlo popularni te su čak prisutni na Olimpijskim igrama. Borilački sportovi koji se izvode na Olimpijskim igrama su hrvanje, boks, džudo i *taekwondo*. Ti navedeni sportovi koristit će se za određivanje uspješnosti država u borilačkim sportovima. Na temelju toga može se zaključiti da je svrha ovoga rada analizirati uspješnost država u navedenim borilačkim sportovima na Olimpijskim igrama.

2. PRVI OBLICI BORILAČKIH SPORTOVA

Početni oblici borilačkih sportova koristili su se u svrhe preživljavanja i ratovanja, a s vremenom i radi fizičke pripreme, ali i zabave. Najstariji i najznačajniji povijesni zapisi o borilačkim sportovima pronađeni su na područjima Mezopotamije, Egipta, Krete i Rimskog Carstva.

2.1. Mezopotamija

Mezopotamija se smatra jednom od najranijih civilizacija u povijesti čovječanstva. Druga polovica četvrtog tisućljeća smatra se početkom povijesnog razvoja Mezopotamije kada su njezinim vladarima postali Sumerani. Kultura Mezopotamije je konstantno bila povezana ratovima pa je zbog toga bila cijenjena tjelesna snaga. Ako se uzme u obzir da je kultura Mezopotamije uvijek bila povezana s ratovanjem, onda i nije čudno da su u Mezopotamiji nastali prvi oblici borilačkih sportova.

Prvim dokazom nastanka borilačkih sportova u Mezopotamiji smatra se dio vapnenačke žrtvene ploče iz Khatajia (prijelaz četvrtog u treće tisućljeće) koji na svojem donjem dijelu prikazuje borbu dvoje ljudi. Uz tu vapnenačku žrtvenu ploču treba spomenuti i sliku s pečatnog valjka (smatra se da potječe iz trećeg tisućljeća), koja prikazuje bogove u borbi. Još jedan povijesni dokaz je reljef iz Khafaje koji prikazuje hrvanje i šakanje. (Jajčević, 2010.)

Slika 1. Reljef iz Khafaje – šakači i hrvачi

Izvor: Pinterest, <https://www.pinterest.com/pin/141793088240879437/> (28. 3. 2017.)

Jedino se postavlja pitanje jesu li te borbe bile stvarni sukobi s ciljem pobjede ili samo dio ritualnih obreda s ciljem zabave, predstave i zadovoljenja vjerskih potreba. Ova druga teorija zvuči logičnije jer su svi ti prikazi sukoba konstantno vezani za nekakve religijske i kultne scene kao što je donošenje žrtava bogovima ili nekakve svete gozbe. Iz toga se može zaključiti da su već prve civilizacije uvidjele kakav zabavni faktor imaju borilački sportovi.

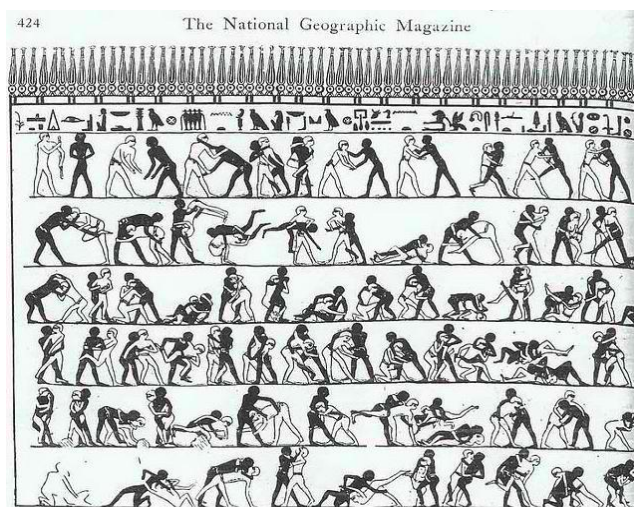
2.2. Egipat

Početak trećeg tisućljeća pr. Kr., u plodnoj dolini rijeke Nila, nastala je jedinstvena centralistička država, nasljedna monarhija Egipat. U grobnicama postoje brojne slike na zidovima koje ukazuju na to da su Egipćani njegovali određeni sustav tjelovježbe i sporta.

Veći dio svih egipatskih reljefa i slika povezanih sa sportskom tematikom upravo prikazuje hrvanje. Bitan povijesni dokaz popularnosti hrvanja u Egiptu je svakako zid grobnice u Beni Hasanu nastale 2500. godine pr. Kr. (Kapantaidakis, 2017.)

Zid grobnice prikazuje brojnost hrvačkih zahvata slobodnog načina. Ako se uzme u obzir da je grobnica bila izgrađena u razdoblju kada je Egipat bio opterećen mnogim ratovima i sukobima, može se pretpostaviti da je cjelovit sustav hrvanja nastao s ciljem podupiranja duha borbenosti. (Jajčević, 2010.)

Slika 2. Hrvački zahvati, zid grobnice u Beni Hasanu

Izvor: Combatives History, <http://www.combatives.info/history.php> (28. 3. 2017.)

Veći dio njihovih grobnica prikazuje različite faze hrvanja. Taj stil hrvanja koji su Egipćani koristili je bio doslovno „slobodan“ jer je svaki zahvat bio dozvoljen. Za razliku od današnjega grčko-rimskog stila koji ograničuje zahvate na tijelo, vrat i ruke, u prikazima starih Egipćana nema takvih ograničenja. Još jedan povijesni dokaz je zid grobnice pokraj Tebe iz 1450. godine pr. Kr. koji prikazuje nubijske hrvače u povorci. (Jajčević, 2010.)

Egipćani su prakticirali hrvanje kao sport, ali su ga nekada znali prakticirati kao vrstu plesa ili priredbe pod posebnim okolnostima. Najčešće su se koristili takvim načinom hrvanja tijekom pogreba ili slavlja u čast bogovima odnosno u čast mrtvih. Izvodili su vrlo koncentrirane i uvježbane pokrete najčešće u blizini kipova bogova ili kipova umrlih. (Erman, 1894.)

Na temelju brojnosti hrvačkih zahvata može se pretpostaviti da su Egipćani imali precizan sustav različitih zahvata te visoko razvijeno umijeće hrvanja. Uz hrvanje treba napomenuti i da je u starom Egiptu bilo poznato i šakanje. Povijesni izvor šakanja u Egiptu jesu crteži koji prikazuju šakanje, a datiraju iz 14. stoljeća pr. Kr. (doba Amarne). Na temelju toga može se zaključiti da su Egipćani bili svjesni značaja borilačkih sportova, što se ponajprije vidi u razvijenosti sustava hrvanja koji su kreirali.

2.3. Kreta

Krećani su se bavili različitim sportskim aktivnostima i prakticirali su brojne tjelovježbe te nije čudno da su imali zastupljenost u borilačkim sportovima. Posebno su njegovali šakanje i hrvanje. Kod njih se može zapaziti prisutnost takozvane prvotne opreme za boks. Suparnici su nosili zaštitne kacige, rukavice i pojas oko struka. Cilj šakanja nije bio ozlijediti protivnika, što sugerira činjenica da su nosili kacigu i rukavice, nego pokazati vlastitu sposobnost i stečene vještine.

U vezi njihova šakanja postoji interesantna činjenica, a to je da nisu imali suca – natjecanje je završilo kada protivnik nije bio u stanju ustati i nastaviti borbu. Što se tiče povijesnih izvora koji svjedoče o šakanju, treba spomenuti fresku iz 1900. godine pr. Kr. na otoku Thiri. Freska prikazuje dječake koji se šakaju, kao opremu imaju rukavicu na desnoj ruci te periku i kapu plave boje. Postoje i freske koje prikazuju hrvanje. Kao i

kod šakanja, tako su i hrvači imali zaštitnu opremu u obliku kacige, sandale i pojaseve. (Jajčević, 2010.)

Slika 3. Šakači iz Thire, freska

Izvor: Discover Greece, <http://www.combatives.info/history.php> (28. 3. 2017.)

2.4. Rimsko Carstvo

Kada je riječ o borilačkim sportovima u Rimskom Carstvu, odmah treba spomenuti gladijatorske borbe. Gladijatori su prvo započeli kao mačevaoci te su kasnije postali profesionalni borci javnih priredbi.

Naziv su dobili po latinskoj riječi *gladius* što u prijevodu znači *kratak mač*. Prvotno su gladijatorske borbe održavali Etrušćani tijekom pogrebnih svečanosti te su ih preuzeli Rimljani.

Prvom borbom gladijatora smatra se borba na pokopu Junija Bruta 264. godine pr. Kr. Prve javne gladijatorske borbe dogodile su se krajem 2. stoljeća pr. Kr. Većina

gladijatora bili su kupljeni robovi, ratni zarobljenici, kriminalci, osuđenici, vojnici te nekoliko slobodnih građana. (Jajčević, 2010.)

Svi gladijatori su prvo morali pohađati gladijatorsku školu (*Ludus gladiatorius*). Kod gladijatorskih borbi nije postojalo vremensko ograničenje niti runde. Često je bio slučaj da nijedan od boraca nije bio u stanju savladati protivnika, pa se borba smatrala neriješenom. Suparnik koji nije bio u stanju nastaviti borbu bacio bi oružje na tlo te podigao lijevu ruku u znak predaje. U prvim borbama je protivnik odlučio o sudbini poraženoga gladijatora, poslije je car preuzeo tu odluku tako da je palcem ispruženim prema dolje signalizirao da poraženi gladijator treba umrijeti, a palcem ispruženim prema gore da smije dalje živjeti.

Nakon borbe pobjednik je dobio nagradu u obliku palmine grančice, dragulja, zlatnog nakita i novca. Kada je preživio pet godina borbe u areni, dobio bi drveni mač (*rudis*) i time dar slobode. Bilo je nekoliko vrsta borbi, a najpoznatije su bile borbe bez milosti, borbe u kojima su se raznovrsni gladijatori borili protiv svih u divljoj gužvi, borbe na slijepo te borbe s divljim životinjama. (Jajčević, 2010.)

Gladijatori su se dijelili prema opremi, a najpoznatiji su bili:

- ✓ *Retijar* – kao oružje je koristio mrežu i trozubo koplje
- ✓ *Sekutor* (progonitelj) – ime je stekao po načinu borbe; oprema mu je bila šljem s viziorom, metalni štitnik na lijevoj nozi, a kao oružje imao je štit i mač
- ✓ *Mirmillo* – imao je šljem, mač i ovalni štit
- ✓ *Tracijan* – posjedovao je mali okrugli štit te zakrivljeni mač, na glavi je imao metalni šljem s motivom mitološke zvijeri Grifona¹ te metalni oklop na obje noge
- ✓ *Samnit* – njegova se oprema sastojala od kratkog mača, štita veličine samoga gladijatora te šljema. (Jajčević, 2010.)

Najpoznatijim gladijatorom se svakako smatra Spartak (Spartacus). Živio je u prvom stoljeću pr. Kr. te je ostao poznat po pobuni robova 73. godine prije Krista. Gladijatorske borbe bile su najpopularnije igre u Rimskom Carstvu. Za povijest borilačkih sportova imaju važnost zbog organizacije borbi te pripreme boraca.

¹ Grifon – mitološko biće s tijelom lava i glavom orla.

3. MODERNI OBLICI BORILAČKIH SPORTOVA

Borilački sportovi vuku svoje korijene iz prvih civilizacija. U početnim civilizacijama imali su ulogu u pripremi za ratovanje, kao oblik tjelovježbe te kao vrsta zabave i priredbe.

Prvi dijelovi ovoga završnog rada imali su ulogu pojasniti nastanak prvih oblika borilačkih sportova. Sljedeći dijelovi će pojasniti nastanak modernih oblika borilačkih sportova. Svaki oblik modernog borilačkog sporta pojedinačno će se analizirati i pojasniti. Opisat će se boks, džudo, hrvanje i *taekwondo*.

Navest će se vrijeme nastanka njegova modernog oblika, osobe koje su zaslužne za njegov nastanak te mjesta u kojima se počeo razvijati. Obradit će se njegova najrelevantnija pravila s prikazom raznih promjena koje su doživjela da bi postala takva kakva danas poznajemo te će se spomenuti sportaši koji su postigli vrhunske rezultate u borilačkim sportovima i doprinosili njihovoj popularizaciji.

3.1. Boks

Moderan boks nastao je sredinom 17. stoljeća u Engleskoj. Prva pravila za boks su nastala 1719. godine, a donosio ih je majstor mačevanja James Figg. Tadašnji boks je bio usko povezan s mačevanjem, što proizlazi iz činjenice da je aristokratskom sloju bilo zabranjeno sudjelovanje u dvobojima s oružjem zbog sprečavanja nastanka smrtnih slučajeva. Zbog toga se boks sve više koristio za poboljšanje tjelesnog zdravlja. (Jajčević, 2010.)

3.1.1. Pravila

Mnogi povjesničari boksa smatraju da je moderan boks nastao 1743. godine. Britanac James Broughton, koji je trenirao u boksačkoj školi Jamesa Figga te bio dvostruki prvak Engleske, razvio je pravila od kojih se neka još dandanas koriste. Jedno od tih pravila je glasilo da se protivnik koji se nalazi na podu ne smije više udarati te da su udarci ispod pojasa zabranjeni. Broughtonova pravila su kasnije preimenovana u *London Prize Ring Rules*. Od 1843. godine u boksački sport se uvode ring te obveza nošenja bandaža. (Lynch, 1923.)

U 1867. godini uvode se *Marquess of Queensberry* pravila koja su se sve više profinila te iz boksa napravila pravi sport. Ta pravila su zabranila bilo kakav pokušaj hrvanja, uvela potrebu nošenja rukavica, broj rundi, vrijeme trajanja svake runde te vrijeme odmora između svake runde. Ta pravila su doprinosila tome da je boks kao sport 1904. godine stavljen u program Olimpijskih igara.

Ta su pravila doživjela još mnoge promjene kao što je uvođenje „neutralnoga kuta“ u koji ulazi boksač zadavši udarac zbog kojega počinje odbrojavanje. To je pravilo doneseno tek nakon 1920. godine. Došlo je i do promjena u vezi rukavica – rukavice od četiri unce (1 unca = 28,3495231 g) zamjenjuju se rukavicama od deset unci.

Boks se dijeli na profesionalni i amaterski. Kod amaterskog i profesionalnog boksa zabranjeni su udarci unutarnjom stranom šake te ih sudac ne smije priznati kao regularne. Dozvoljeni su samo udarci zatvorenom šakom. Udarci se priznaju samo kada pogode prednju stranu glave i tijelo do pojasa. Udarci ispod pojasa nisu dozvoljeni, a udarci koji pogode ruke ili rukavice se ne broje. Hrvanje u boksu nije dozvoljeno, sudac u većini takvih slučajeva razdvaja protivnike, a kada se takvo ponašanje ponavlja, onda ima pravo oduzeti bod. (Usa boxing-official rule book, 2014.)

Profesionalni i amaterski boks imaju mnoge sličnosti, ali i razlike. Kod amaterskog boksa nadležna je AIBA (*International Boxing Association – amateur*) kada se radi o pravilima. Kod amaterskog boksa je broj rundi ograničen na tri. Bodovanje obavlja pet sudaca koji neovisno vrednuju svaki udarac te ga unose u računalu, a ono priznaje udarac valjanim samo kada su ga barem tri suca takvim ocijenila. Ima nekoliko načina kako se može vrednovati boksački meč: bodovanje, KO (*Knockout* – protivnik više nije u stanju nastaviti borbu), RSC-O (*Referee Stopped the Contest – Outclassed* – sudac zaustavlja borbu jer jedan protivnik više nije u stanju ozbiljno nastaviti borbu s drugim protivnikom – nadvladan je), RSC-OS (*Referee Stopped Contest – Outscored opponent* – sudac zaustavlja borbu jer jedan protivnik previše zaostaje u bodovima za drugim), RSC-I (*Referee Stops Contest due to Injury* – sudac zaustavlja borbu zbog ozljede jednog od protivnika), RSC-H (*Referee Stops Contest due to Head injury* – sudac zaustavlja borbu zbog ozljede na glavi protivnika), trostruki pad boksača u jednoj rundi ili četverostruki pad u cijeloj borbi, diskvalifikacija, nerazriješena borba i *walk over*

(pobjeda koja se ostvaruje kada nema drugog protivnika, kada je diskvalificiran ili ne želi nastupati). (Usa boxing-official rule book, 2014.)

Kod profesionalnog boksa, broj rundi odredi se prije borbe. U većini borba dogovori se broj rundi između 4 i 10, a kod borbi na međunarodnoj razini uzima se broj od 12 rundi. Odluka se može donijeti na više načina, a najčešći su KO, TKO (*Technical Knock Out* – sudac, doktor ili druga ovlaštena osoba odlučuje da protivnik nije u stanju sigurno nastaviti borbu te na temelju toga prekida borbu), diskvalifikacija i vrednovanje bodova koje se provodi pomoću sustava *Ten Point Must System* (kada je borac prema mišljenju sudaca osvojio rundu, onda dobiva 10 bodova, a njegov suparnik dobiva 9 ili manje).

U boksu postoje četiri vrste udaraca: *jab* (ravan udarac ispruženom vodećom rukom), *cross* (udarac vodećom rukom u trenutku kada protivnik vodi suprotnom rukom te udarac prelazi preko vodeće ruke protivnika), *uppercut* (udarac koji putuje vertikalnom linijom prema bradi protivnika) i *hook* (udarac kod kojega je ruka savijena pod kutom od 90 stupnjeva te horizontalno putuje prema protivnikovoj bradi ili prema njegovu tijelu).

Kod amaterskog i profesionalnog boksa postoji razlika u kategorizaciji težinskih klasa. Kod amatera postoji 10 težinskih klasa:

Tablica 1. Težinske klase kod amatera

1. Muha	(<i>Fly</i>)	46 – 49 kg
2. Bantam	(<i>Bantam</i>)	49 – 52 kg
3. Perolaka	(<i>Feather</i>)	52 – 56 kg
4. Laka	(<i>Light</i>)	56 – 60 kg
5. Poluvelter	(<i>Light Welter</i>)	60 – 64 kg
6. Velter	(<i>Welter</i>)	64 – 69 kg
7. Srednja	(<i>Middle</i>)	69 – 75 kg
8. Poluteška	(<i>Light Heavy</i>)	75 – 81 kg
9. Teška	(<i>Heavy</i>)	81 – 91 kg
10. Super teška	(<i>Super Heavy</i>)	+91 kg

Izvor: Težinske kategorije u boksu, www.boks-savez.hr/hbs/wp-content/uploads/2011/11/tezinske-kategorije-2013.doc (28. 3. 2017.)

U profesionalnom boksu postoji 17 težinskih klasa:

Tablica 2. Težinske klase kod profesionalaca

Težinska klasa	Težina u kg
<i>Minimumweight (WBC/WBA/IBF)</i> <i>Mini Flyweight (WBO)</i>	47,627 kg
<i>Light Flyweight</i> <i>Junior Flyweight</i>	48,988 kg
<i>Flyweight</i>	50,802 kg
<i>Super Flyweight</i> <i>Jr Bantamweight</i>	52,163 kg
<i>Bantamweight</i>	53,525 kg
<i>Super Bantamweight</i> <i>Jr Featherweight</i>	55,225 kg
<i>Featherweight</i>	57,153 kg
<i>Super Featherweight</i> <i>Jr Lightweight</i>	58,967 kg
<i>Lightweight</i>	61,235 kg
<i>Super Lightweight</i> <i>Jr Welterweight</i>	63,503 kg
<i>Welterweight</i>	66,678 kg
<i>Super Welterweight</i> <i>Jr Middleweight</i>	69,85 kg
<i>Middleweight</i>	72,574 kg
<i>Super Middleweight</i>	76,203 kg
<i>Light Heavyweight</i>	79,378 kg
<i>Cruiserweight</i> <i>Jr Heavyweight</i>	90,892 kg
<i>Heavyweight</i>	> 90,892 kg

Izvor: Box rec - Weight divisions, http://boxrec.com/media/index.php/Weight_divisions
(28. 3. 2017.)

3.1.2. Najpoznatiji boksači

Manny Pacquiao (Emmanuel Dapidran Pacquiao), rođen na Filipinima 1978., započeo je svoju profesionalnu karijeru sa 16 godina. U prosincu 1998. godine prvi je put osvojio svjetsku titulu WBC saveza u *flyweightu*. Pacquiao je postigao nezamislivo kada je postao svjetski prvak u osam različitih težinskih klasa.

Publika ga je uvijek obožavala zbog njegova savršenog rada nogu, brzine njegovih *jabs* te zbog opuštenosti naravi. *Boxing Writers Association of America* proglasila ga je

boksačem desetljeća (*Fighter of the decade*) (<http://www.biography.com/people/manny-pacquiao-20851009>, 28. 3. 2017.)

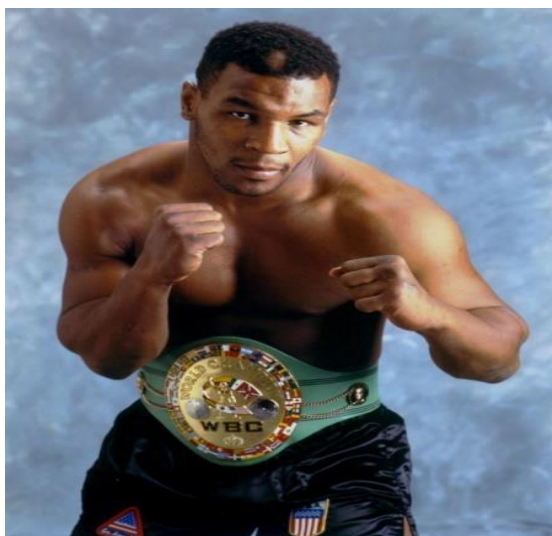
Slika 4. Manny Pacquiao

Izvor: <http://www.biography.com/people/manny-pacquiao-20851009> (28. 3. 2017.)

Mike Tyson (Michael Gerard Tyson), rođen u Brooklynu u New Yorku 30. lipnja 1966. godine, bio je najmlađi prvak u teškoj kategoriji 1986. godine s tek navršenih 20 godina. Tyson je posjedovao jedinstvenu snagu, brze ruke te solidnu obranu zbog čega je dobio nadimak *Iron Mike*. On je bio i prvi prvak u teškoj kategoriji koji je držao titule triju najvećih boksačkih saveza: WBC, WBA, IBF. (<http://www.biography.com/people/mike-tyson-9512980>, 28. 3. 2017.)

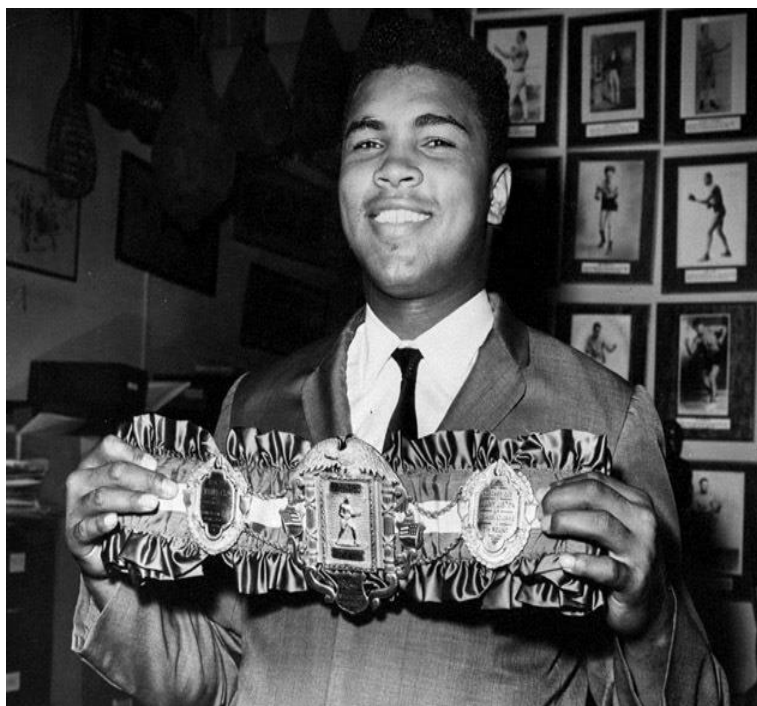
Slika 5. Mike Tyson

Izvor: <http://www.biography.com/people/mike-tyson-9512980> (28. 3. 2017.)

Muhammad Ali, rođen kao Cassius Marcellus Clay 17. siječnja 1942. godine u Loussvilleu u Kentuckyju, ostat će svijetu zapamćen kao jedan od najvećih prvaka u teškoj kategoriji svih vremena. Svoj prvi veći uspjeh postigao je kada je 1960. godine na Olimpijskim igrama osvojio zlato u lakoj teškoj kategoriji. Nakon toga je prešao u profesionalce te je 1964. godine postao novi svjetski prvak u teškoj kategoriji pobijedivši Sonnyja Listona. Nije imao samo osebujuć stil boksanja, nego je i posjedovao šarolik rječnik, što se vidi u njegovu najpoznatijem citatu: „Float like a butterfly, sting like a bee“. (<https://www.biography.com/people/muhammad-ali-9181165#video-%20gallery>, 28. 3. 2017.)

Slika 6. Muhammad Ali

Izvor: <https://www.biography.com/people/muhammad-ali-9181165#video-%20gallery>
(28. 3. 2017.)

Kada se danas govori o boksu, onda se odmah spomene Wladimir Klitschko. Rođen 25. ožujka 1976. godine u Kazahstanu kao Wladimir Wladimirovitsch Klitschko, ostat će u povijesti zabilježen kao najuspješniji boksač u teškoj kategoriji. Svoj prvi veći nastup imao je 1996. godine u Atlanti kada je osvojio zlato u super teškoj kategoriji. Nakon toga odlazi u profesionalce gdje postiže neopisive rezultate. Osvojio je svjetsku titulu u teškoj kategoriji svih glavnih svjetskih saveza kao što su WBA, WBO, IBF, IBO te

renomiranu *The Ring Magazine* titulu. Njegov dominantan i taktičan stil boksanja učinili su ga jednim od najuspješnijih boksača ikada što potvrđuje činjenica da je bio 11 godina nepobjeđen te održao sve navedene titule. (Collins, 2014.)

Slika 7. Wladimir Klitschko

Izvor: <https://www.britannica.com/biography/Wladimir-Klitschko> (28. 3. 2017.)

3.2. Džudo

Džudo je nastao iz tradicionalne borilačke vještine džiju-džicu. Džiju-džicu je funkcionirao kao sustav napada koji je uključivao bacanja, udarce rukama i nogama, savijanja, gušenja, savijanje zglobova nogu i ruku te obranu od napada protivnika. O tome kako je nastao džiju-džicu postoje dvije teorije. Prva teorija govori da je džiju-džicu nastao od dokumenta *Kokushoi*, koji je iz Kine u Japan prenio Kinez Chen Juan-Ping (između 1644. i 1648.), a u Kini se dokument zvao *jiu-jitsu*. Druga teorija kaže da

je džiju-džicu nastao prema dokumentu *Nihon shoki* na temelju čega se može pretpostaviti da su džiju-džicu i sumo (japansko hrvanje) potekli iz borbene vještine *chikara kurabe*, koja se već prakticirala 230 godina pr. Kr. Jigoro Kano je proučavao džiju-džicu, usavršio neke svoje vježbe te je na temelju toga otvorio vlastitu školu *Kodokan*. Godine 1882. počeo je poučavati vlastiti sustav vježbanja koji je nazvao *judo*. (Mifune, 1958.)

3.2.1. Pravila

Sva džudo natjecanja odvijaju se po kup sustavu s dvostrukim repasažem, što znači da svi borci koji su izgubili od polufinalista natjecanja imaju po grupama popravne ili repasažne borbe. Pobjeda se može ostvariti na dva načina: protivnikovom predajom ili po bodovima koji se ostvaruju bacanjem, držanjem zahvata, polugom ili gušenjem. Ima nekoliko kategorija bodova: *koka* (3 boda), *yuko* (5 bodova), *waza ari* (7 bodova), *ippon* (10 bodova). Postoji i kategorija negativnih bodova, a to su *shido* i *hansokumake* (diskvalifikacija).

Prostor za natjecanje mora imati dimenzije 14 x 14 m ili 16 x 16 m te mora biti pokriven *tatamijem*. Prostor na kojem se natječu mora biti podijeljen u dvije zone, a granica između njih naziva se zona opasnosti. Unutrašnji prostor sa zonom opasnosti zove se borilački prostor, a prostor izvan zone opasnosti je zona sigurnosti. (Sertić, 2004.)

Džudo zahtijeva određenu opremu kao što su stolice i zastavice za bočne suce, dva semafora koja prikazuju rezultate, štoperice, vremenski signal (gong) te plavi i bijeli *judog* (kimono). Borba traje jednako u svim džudo natjecanjima i to po 5 min u svim kategorijama, a svaki natjecatelj ima pravo po 10 min odmora između dviju borbi.

3.2.2. Najpoznatiji džudaši

Tamio Kurihara, rođen 1896. godine u Japanu, ostat će svima zabilježen kao najmlađi uspješan džudaš u povijesti borilačkih sportova. Njega je karakterizirala velika upornost i volja, što se očituje u tome da je svaki dan trenirao: svaki dan je trčao i koristio drvo za unapređenje svoje tehnike. Trud se isplatio kada je s 23 godine postao najmlađi *Yon Dan* u povijesti džuda. Jedna od najvećih pobjeda mu je bila na *Ten-Ran Shiai* turniru. (Chen, 2008.)

Akira Otani, rođen 1906. godine u Hiroshimi u Japanu, smatra se jednim od najupornijih boraca u povijesti džuda. Kada se upisao u *Kodokan*, nakon samo šest mjeseci je bio na stupnju crnog pojasa. U 1934. godini bio je pobjednik renomiranog *Ten-Ran Shiai* turnira. (Chen, 2008.)

Slika 8. Akira Otani

Izvor: <http://judoinfo.com/greats/> (28. 3. 2017.)

3.3. Hrvanje

Početak modernog oblika hrvanja svakako je uvrštavanje hrvanja grčko-rimskim stilom u glavni program 1. modernih Olimpijskih igara 1896. godine u Ateni. Sljedeći korak je održavanje svjetskog hrvačkog prvenstva 1898. godine u Parizu te europsko natjecanje u Beču iste godine. Nakon toga su se počela organizirati natjecanja u slobodnom stilu hrvanja. Kao zadnje treba napomenuti da je osnivanje Svjetske hrvačke federacije 1921. godine u Parizu doprinosilo ulasku hrvanja u moderno doba borilačkih sportova.

3.3.1. Pravila

U hrvanju se pobjeda može ostvariti bodovima ili tuširanjem protivnika (hrvača protivnik zadrži na oba ramena na strunjači). Postoje dva stila u hrvanju: grčko-rimski i slobodan stil. Grčko-rimski način zabranjuje hvatanje protivnika ispod kukova, podmetanje nogu te aktivno korištenje nogu u svim akcijama. Slobodan način

dozvoljava hvatanje nogu te njihovo korištenje u svim akcijama. Natjecanja se održavaju po grupama od 3 ili 4 člana, a svaki je član raspoređen po težinskoj kategoriji. Sva natjecanja u hrvanju sastoje se od tri faze: eliminacije po grupama, kvalifikacijskih krugova i završnice. Borbe traju za učenike i kadete po 2 runde od 2 minute s 30 sekundi odmora, a za juniore i seniore po 2 runde od 3 minute s odmorom od 30 sekundi. (Sertić, 2004.)

Što se tiče opreme, hrvači moraju nositi dres koji je odobrila FILA (*Federation Internationale des Lutttes Associees*), izrađen u jednom dijelu, crvene ili plave boje. Na dres moraju obvezno biti stavljeni grb svoje zemlje na prsima te inicijali svoje zemlje na leđima. Hrvači mogu nositi štitnike za uši, ali samo one koje je odobrila FILA, te obuću koja nema nikakve potplate. Sve akcije se izvode na strunjači koju mora odobriti FILA.

3.3.2. Najpoznatiji hrvači

Kurt Steven Angle (9. prosinca 1968. godine, Pittsburgh, SAD) svakako je jedan od najslavnijih hrvača u povijesti borilačkih sportova. Već je sa sedam godina počeo trenirati hrvanje te je u svim školskim natjecanjima odnio pobjede. Na fakultetu je isto bio dominantan u hrvanju te je bio dvostruki nacionalni prvak na fakultetskim natjecanjima te trostruki američki prvak. Nakon završenog studija nastavio je sa hrvanjem te je 1996. godine osvojio zlatnu medalju na Olimpijskim igrama u teškoj kategoriji i to unatoč teškim ozljedama na koljenu, vratu i mišićima.

Nakon amaterske karijere okrenuo se profesionalnom hrvanju te je i tamo postigao vrhunske rezultate. Angle će svijetu ostati u uspomeni kao dominantan hrvač koji unatoč brojnim ozljedama može osvojiti zlato. (<http://kurtanglebrand.com/> 30. 4. 2017.)

3.4. Taekwondo

Za *taekwondo* se može reći da spada u mlađe kategorije borilačkih sportova kada se uzme u obzir da je nastao prije tek 60-ak godina. Tijekom svojih prvih godina postojanja, *taekwondo* se skoro nije razlikovao od svojeg prethodnika *Okinawan karatedo*. Korejski *kongsudo* (prazne ruke, put) i *tangsudo* (ruke, put) kasnih 40-ih godina postali su *taesudo* (udarac nogom, pesnica, put) tijekom 50-ih godina. U 1960. godini *taesudo* mijenja naziv u *taekwondo* i od tada je dobivao potporu vlade Južne Koreje i time postao službeni i jedinstveni korejski borilački sport. Internacionalizacija

taekwondo počela je 1960-ih pod vodstvom generala Choi Hong Hija te kasnije WTF-a (World Taekwondo Federation) 1970-ih što je rezultiralo time da je *taekwondo* uvršten kao demonstracijski sport u Olimpijske igre 1988. i 1992. godine. U 2000. godini *taekwondo* postaje drugi azijski borilački sport (prvi je džudo) koji je službeni sport na Olimpijskim igrama. (Demarco, 2015.)

3.4.1. Pravila

Taekwondo obuhvaća udarce rukom i nogom koji smiju nastati iz okreta, a smiju ciljati samo gornje regije iznad pojasa. Po službenim pravilima, borba traje po 3 runde, a svaka runda traje 2 minute. Pobjeda se postiže bodovima, predajom suparnika, diskvalifikacijom ili, kao kod boksa, pomoću KO-a. Što se tiče bodovnog praga, 1 bod se dobije za udarac u tijelo, 3 boda za udarac u glavu i 4 boda za udarac iz okreta. Kod svakog natjecanja svaki borac mora nositi zaštitnu opremu koja se sastoji od štitnika za glavu, tijelo, podlaktice i potkoljenice, prepone te za zube. (Demarco, 2015.)

3.4.2. Najpoznatiji *taekwondaši*

Juan Miguel Moreno, rođen 1. travnja 1971. godine, postizao je znatne rezultate na svjetskim natjecanjima te na Olimpijskim igrama te ga je *Black Belt magazine* dva puta imenovao natjecateljem godine. Prvi veći uspjeh postigao je na Panameričkim igrama 1991. godine, osvojivši zlatnu medalju. Uslijedili su uspjesi na Olimpijskim igrama, na kojima je osvojio dvije srebrne medalje – 1988. i 1992. godine. Uz to je osvojio i zlatnu medalju na Svjetskom kupu u Francuskoj 2000. godine. Danas je trener Miami taekwondo tima koji se natječe na nacionalnoj i međunarodnoj razini. (Demarco, 2015.)

Slika 9. Juan Miguel Moreno

Izvor:

<https://www.google.hr/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwiW85X319bUAhWoYJoKHV4RDF0QjhwIBQ&url=http%3A%2F%2Fwww.taekwondodata.com%2Fjuan-miguel-moreno.a3pb.html&psig=AFQjCNGYNPUzF0kvcpqXjLjhPLuWkBJbSg&ust=1498400748637661> (28. 3. 2017.)

4. ANALIZA USPJEŠNOSTI DRŽAVA U BORILAČKIM SPORTOVIMA NA OLIMPIJSKIM IGRAMA

Olimpijske igre su najveća sportska manifestacija globalnih razmjera, pa je zbog toga ideal za utvrđivanje najuspješnijih država u borilačkim sportovima. Svaki od spomenutih sportova pojedinačno će se razmotriti i utvrditi koje države imaju najveću uspješnost u njemu. Za bodovanje će se koristiti osvojene medalje za prvo, drugo i treće mjesto na Olimpijskim igrama. Za prvo mjesto dobiju se 3 boda, za drugo mjesto 2 boda i za treće mjesto 1 bod. Što se tiče težinskih kategorija koje će se razmatrati, treba reći da će se gledati samo najteže kategorije koje postoje u pojedinom sportu (teška ili superteška kategorija ovisno o sportu).

4.1. Boks

Na temelju podataka iz Tablice 3. i rezultata iz Tablice 4. vidimo da su Sjedinjene Američke Države prema bodovima jasni pobjednik što se tiče osvojenih medalja u boksu. Na drugome mjestu nalazi se Ujedinjeno Kraljevstvo, što i nije čudno ako se uzme u obzir činjenica da je moderan boks nastao u Engleskoj. Na trećemu mjestu je Rusija, koja nikada ne izostaje na visokorangiranim mjestima u sportu. Iznenadenje su pružile Kuba i Argentina, koje inače ne asociraju na boks.

Tablica 3. Popis svih država koje su osvojile medalje na Olimpijskim igrama u boksu

Godina održavanja	Mjesto održavanja	1. mjesto	2. mjesto	3. mjesto
1896.	Atena	-	-	-
1900.	Pariz	-	-	-
1904.	St. Louis	USA	USA	USA
1908.	London	GBR	GBR	GBR
1912.	Stockholm	-	-	-
1920.	Antwerpen	GBR	DEN	FRA
1924.	Pariz	NOR	DEN	ARG
1928.	Amsterdam	ARG	SWE	DEN
1932.	Los Angeles	ARG	ITA	USA
1936.	Berlin	GER	ARG	NOR
1948.	London	ARG	SWE	RSA
1952.	Helsinki	USA	SWE	FIN, RSA
1956.	Melbourne – Stockholm	USA	URS	RSA, ITA
1960.	Rim	ITA	RSA	GER, CSSR
1964.	Tokio	USA	EUA	ITA, URS
1968.	Mexico	USA	URS	ITA, MEX
1972.	München	CUB	ROU	SWE, FRG
1976.	Montreal	CUB	ROU	BDA, USA
1980.	Moskva	CUB	URS	GDR, HUN
1984.	Los Angeles	USA	ITA	GBR, YUG
1988.	Seul	CAN	USA	POL, URS
1992.	Barcelona	CUB	NGR	DEN, BUL
1996.	Atlanta	UKR	TGA	NGR, RUS
2000.	Sydney	GBR	KAZ	ITA, UZB
2004.	Atena	RUS	EGY	ITA, CUB
2008.	Peking	ITA	CHN	UKR, GBR
2012.	London	GBR	ITA	KAZ, AZE
2016.	Rio	FRA	GBR	KAZ, CRO

Izvor: <http://www.olympic.org> (17. 6. 2017.)

Tablica 4. Poredak država s najviše bodova u boksu na Olimpijskim igrama

RANG	DRŽAVA	BODOVI PREMA MEDALJAMA
1.	SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE (SAD)	25
2.	UJEDINJENO KRALJEVSTVO (GBR)	19
3.	RUSIJA (RUS, RSA, URS), ITALIJA (ITA)	17
4.	KUBA (CUB)	13
5.	ARGENTINA (ARG)	12

Izvor: vlastita autorova izrada

4.2. Džudo

Džudo je vrlo mlad sport, ako se u obzir uzme činjenica da je tek 1964. godine bio zastupljen na Olimpijskim igrama kao demonstracijski sport te od 1972. kao punopravni sport. Da je Japan na prvome mjestu, ne iznenađuje nikoga ako se zna da je džudo nastao u Japanu. Francuska na drugome mjestu je vrlo veliko iznenađenje jer nitko Francuze ne povezuje s borilačkim sportovima. Rusija na trećemu mjestu nije nikakvo iznenađenje, a Njemačka i Nizozemska na četvrtom i petome mjestu su novost.

Tablica 5. Popis svih država koje su osvojile medalje na Olimpijskim igrama u džudu

Godina održavanja	Mjesto održavanja	1. mjesto	2. mjesto	3. mjesto
1896.	Atena	-	-	-
1900.	Pariz	-	-	-
1904.	St. Louis	-	-	-
1908.	London	-	-	-
1912.	Stockholm	-	-	-
1920.	Antwerpen	-	-	-
1924.	Pariz	-	-	-
1928.	Amsterdam	-	-	-
1932.	Los Angeles	-	-	-
1936.	Berlin	-	-	-
1948.	London	-	-	-
1952.	Helsinki	-	-	-
1956.	Melbourne – Stockholm	-	-	-
1960.	Rim	-	-	-
1964.	Tokio	JPN	CAN	URS, URS
1968.	Mexico	-	-	-
1972.	München	NED	FRG	URS, JPN
1976.	Montreal	URS	FRG	JPN, USA

1980.	Moskva	FRA	BUL	YUG, TCH
1984.	Los Angeles	JPN	FRA	KOR, CAN
1988.	Seul	JPN	GDR	URS, KOR
1992.	Barcelona	EUN	JPN	HUN, FRA
1996.	Atlanta	FRA	ESP	BEL
2000.	Sydney	FRA	JPN	EST, RUS
2004.	Atena	JPN	RUS	EST, NED
2008.	Peking	JPN	UZB	FRA, CUB
2012.	London	FRA	RUS	BRA, GER
2016.	Rio	FRA	JPN	BRA, ISR

Izvor: <http://www.olympic.org> (17. 6. 2017.)

Tablica 6. Poredak država s najviše bodova u džudu na Olimpijskim igrama

RANG	DRŽAVA	BODOVI PREMA MEDALJAMA
1.	JAPAN (JPN)	23
2.	FRANCUSKA (FRA)	19
3.	RUSIJA (RUS, URS, EUN)	15
4.	NJEMAČKA (GER, FRG)	5
5.	NIZOZEMSKA (NED)	4

Izvor: vlastita autorova izrada

4.3. Hrvanje – grčko-rimski stil

Hrvanje je jedan od najstarijih borilačkih sportova u svijetu. U ovome poretku nalazimo Rusiju na prvome mjestu, što možda proizlazi iz čvrste građe Rusa ili zbog činjenice da je Rusija zemlja koja ima jako velik interes u sportu. Drugo mjesto dijele Švedska i Finska, što je iznenađenje jer su oni isto poznati po stabilnoj građi tijela, ali se za njih smatra da baš nisu borilački nastrojene zemlje pa je zbog toga to iznenađenje. Treće mjesto dijele Njemačka i Mađarska – Mađarska je iznenađenje jer se Mađari baš i ne smatraju sportskom nacijom. Da se SAD nalazi na tome poretku, nije čudno, ali Kuba je stvarno bila neočekivani kandidat. Za Bugarsku se, s druge strane, zna da ima kvalitetne sportaše.

Tablica 7. Popis svih država koje su osvojile medalje na Olimpijskim igrama u hrvanju (grčko-rimski stil)

Godina održavanja	Mjesto održavanja	1. mjesto	2. mjesto	3. mjesto
1896.	Atena	GER	GRE	GRE
1900.	Pariz	-	-	-

1904.	St. Louis	-	-	-
1908.	London	HUN	RUS	DEN
1912.	Stockholm	FIN	FIN	DEN
1920.	Antwerpen	FIN	DEN	FIN
1924.	Pariz	FRA	FIN	HUN
1928.	Amsterdam	SWE	FIN	GER
1932.	Los Angeles	SWE	TCH	AUT
1936.	Berlin	EST	SWE	GER
1948.	London	TUR	SWE	ITA
1952.	Helsinki	URS	TCH	FIN
1956.	Melbourne – Stockholm	URS	FRG	ITA
1960.	Rim	URS	FRG	TCH
1964.	Tokio	HUN	URS	EUA
1968.	Mexico	HUN	USR	TCH
1972.	München	URS	BUL	ROU
1976.	Montreal	URS	BUL	ROU
1980.	Moskva	URS	BUL	LIB
1984.	Los Angeles	USA	YUG	ROU
1988.	Seul	URS	BUL	SWE
1992.	Barcelona	EUN	SWE	ROU
1996.	Atlanta	RUS	USA	MDA
2000.	Sydney	USA	RUS	BLR
2004.	Atena	RUS	KAZ	USA
2008.	Peking	CUB	LTU	ARM, FRA
2012.	London	CUB	EST	TUR, SWE
2016.	Rio	CUB	TUR	AZE, RUS

Izvor: <http://www.olympic.org> (17. 6. 2017.)

Tablica 8. Poredak država s najviše bodova u hrvanju (grčko-rimski stil) na Olimpijskim igrama

RANG	DRŽAVA	BODOVI PREMA MEDALJAMA
1.	RUSIJA (RUS, USR, URS, EUN)	37
2.	ŠVEDSKA (SWE), FINSKA (FIN)	14
3.	NJEMAČKA (GER, FRG, EUA), MAĐARSKA (HUN)	10
4.	SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE (SAD), KUBA (CUB)	9
5.	BUGARSKA (BUL)	8

Izvor: vlastita autorova izrada

4.4. Hrvanje – slobodan stil

Kao i u grčko-rimskom stilu, tako je Rusija i u slobodnom stilu na prvome mjestu u hrvanju što nije neobično. SAD je očito u slobodnom stilu malo bolji nego u grčko-rimskom stilu što pokazuje drugim mjestom. Švedska je u oba stila hrvanja favorit. Turska je vrlo neočekivani kandidat na tome rangju jer nije u vrhu sportskog uspjeha. Bugarska je u jednome i drugome stilu na konstantnome mjestu što je čini standardom.

Tablica 9. Popis svih država koje su osvojile medalje na Olimpijskim igrama u hrvanju (slobodan stil)

Godina održavanja	Mjesto održavanja	1. mjesto	2. mjesto	3. mjesto
1896.	Atena	-	-	-
1900.	Pariz	-	-	-
1904.	St. Louis	USA	USA	USA
1908.	London	GBR	NOR	GBR
1912.	Stockholm	-	-	-
1920.	Antwerpen	CH	USA	SWE, USA
1924.	Pariz	USA	CH	GBR
1928.	Amsterdam	SWE	FIN	FRA
1932.	Los Angeles	SWE	USA	AUT
1936.	Berlin	EST	TCH	FIN
1948.	London	HUN	SWE	AUS
1952.	Helsinki	URS	SWE	GBR
1956.	Melbourne – Stockholm	TUR	BUL	FIN
1960.	Rim	FRG	TUR	URS
1964.	Tokio	URS	BUL	TUR
1968.	Mexico	USR	BUL	FRG
1972.	München	URS	BUL	USA
1976.	Montreal	URS	HUN	ROU
1980.	Moskva	URS	HUN	POL
1984.	Los Angeles	USA	SYR	ROU
1988.	Seul	URS	USA	GDR
1992.	Barcelona	USA	CAN	EUN
1996.	Atlanta	TUR	BLR	USA
2000.	Sydney	RUS	UZB	CUB
2004.	Atena	RUS	IRI	TUR
2008.	Peking	RUS	RUS	RUS, GEO
2012.	London	UZB	GEO	IRI, RUS
2016.	Rio	USA	AZE	UZB, ROU

Izvor: <http://www.olympic.org> (17. 6. 2017.)

Tablica 10. Poredak država s najviše bodova u hrvanju (slobodan stil) na Olimpijskim igrama

RANG	DRŽAVA	BODOVI PREMA MEDALJAMA
1.	RUSIJA (RUS, URS, USSR, EUN)	36
2.	SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE (USA)	27
3.	ŠVEDSKA (SWE)	11
4.	TURSKA (TUR)	10
5.	BUGARSKA (BUL)	8

Izvor: vlastita autorova izrada

4.5. Taekwondo

Taekwondo je najmlađi od svih borilačkih sportova zastupljenih na Olimpijskim igrama jer je tek 1988. ušao u njihov sastav kao sportska disciplina. Ovdje se na prvome mjestu nalazi Koreja što je bilo očekivano kada se zna da je *taekwondo* nastao u Koreji. Nigerija na drugome mjestu je stvarno neočekivana jer ta država nije nikad bila poznata po borilačkim sportovima; poznatija je po atletici. Grčka na trećemu mjestu je također bila tajni favorit jer se za Grke više očekuje da budu zastupljeni u hrvatskim sportovima. Ostale države ne bi trebalo sada spominjati jer je *taekwondo* još mlad sport na olimpijskoj razini pa treba proći još vremena za detaljniji poredak.

Tablica 11. Popis svih država koje su osvojile medalje na Olimpijskim igrama u *taekwondou*

Godina održavanja	Mjesto održavanja	1. mjesto	2. mjesto	3. mjesto
1896.	Atena	-	-	-
1900.	Pariz	-	-	-
1904.	St. Louis	-	-	-
1908.	London	-	-	-
1912.	Stockholm	-	-	-
1920.	Antwerpen	-	-	-
1924.	Pariz	-	-	-
1928.	Amsterdam	-	-	-
1932.	Los Angeles	-	-	-
1936.	Berlin	-	-	-
1948.	London	-	-	-
1952.	Helsinki	-	-	-
1956.	Melbourne – Stockholm	-	-	-

1960.	Rim	-	-	-
1964.	Tokio	-	-	-
1968.	Mexico	-	-	-
1972.	München	-	-	-
1976.	Montreal	-	-	-
1980.	Moskva	-	-	-
1984.	Los Angeles	-	-	-
1988.	Seul	USA	KOR	ESPN, FRG
1992.	Barcelona	KOR	NGR	EGY, AUS
1996.	Atlanta	-	-	-
2000.	Sydney	KOR	AUS	FRA
2004.	Atena	KOR	GRE	FRA
2008.	Peking	KOR	GRE	NGR, KAZ
2012.	London	ITA	GAB	CUB, CHN
2016.	Rio	AZE	NIG	KOR, BRA

Izvor: <http://www.olympic.org> (17. 6. 2017.)

Tablica 12. Poredak država s najviše bodova u *taekwondou* na Olimpijskim igrama

RANG	DRŽAVA	BODOVI PREMA MEDALJAMA
1.	KOREJA (KOR)	15
2.	NIGERIJA (NGR)	7
3.	GRČKA (GRE)	4
4.	SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE (USA), AUSTRALIJA (AUS), KAZAHSTAN (KAZ), ITALIJA (ITA), AZERBAJDŽAN (AZE)	3
5.	FRANCUSKA (FRA), GABON (GAB)	2

Izvor: vlastita autorova izrada

4.6. Rangiranje država prema uspješnosti u borilačkim sportovima na Olimpijskim igrama

Nakon zbrajanja svih bodova koje su države postigle u svim borilačkim sportovima, došlo je do sljedećeg i konačnog rangiranja:

Tablica 13. Ukupno bodovanje država u svim borilačkim vještinama

RANG	DRŽAVA	BODOVI PREMA MEDALJAMA
1.	RUSIJA (RUS, URS, RSA, USSR, EUN)	105
2.	SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE	64
3.	ŠVEDSKA (SWE)	25
4.	JAPAN (JPN)	23
5.	KUBA (CUB)	22

Izvor: vlastita autorova izrada

U Tablici 13. jasno se vidi da Rusija dominira postignutim rezultatima s Olimpijskih igara te nakon toga dolazi SAD s razlikom od čak 41 boda što je znatno više od očekivanog. Nakon toga slijede Švedska, Japan i Kuba, koje nisu ni blizu prvoga ni drugoga mjesta sa svojim bodovima, ali međusobno stvaraju konkurenciju za treće mjesto.

5. ZAKLJUČAK

Na kraju se može reći da su borilački sportovi jedni od najpopularnijih sportova koje čovječanstvo poznaje. Već su prve civilizacije uvidjele potrebu bavljenja sportom koji omogućuje razvijanje sposobnosti korisnih u preživljavanju, ratovanju i nadvladavanju raznih prepreka koje mogu otežavati čovjekov život. S vremenom su se počeli razvijati razni oblici borilačkih sportova, razne nove metode treninga i potpuno nove tehnike. Čovječanstvo je počelo razvijati velik interes za borilačke sportove, koji su tako postali jedan od najpopularnijih oblika sportova koji danas okuplja milijune obožavatelja. Najbolji dokaz ove tvrdnje je vlastito autorovo istraživanje o uspješnosti zemalja u pojedinim borilačkim sportovima zastupljenim na Olimpijskim igrama. Istraživanje je pokazalo da u boksu predvode Sjedinjene Američke Države, nakon toga slijedi Velika Britanija te Rusija. Japan se pokazao najuspješnijim u džudu, što i nije iznenađenje kada se uzme u obzir činjenica da je džudo nastao u Japanu, nakon toga slijedi Francuska te Rusija, koja je uvijek prisutna u borilačkim sportovima. Što se tiče hrvanja, tu je svakako Rusija dokazala svoju nadmoć. U *taekwondou* se Koreja pokazala superiornom. Na kraju je provedeno istraživanje o tome koja država ima najviše uspjeha u svim borilačkim sportovima te je došao jasan rezultat da Rusija ima najviše osvojenih bodova od svih država u borilačkim sportovima. Zaključno se može reći da su borilački sportovi sastavni dio ljudske civilizacije te su oni jedan od bitnih razloga zašto se čovječanstvo uspjelo konstantno razvijati te zašto je bilo u stanju tako dugo opstati.

6. LITERATURA

1. Biography.com editors, Manny Pacquiao Biography, <http://www.biography.com/people/manny-pacquiao-20851009> (28. 3. 2017.)
2. Biography.com editors, Mike Tyson Biography, <http://www.biography.com/people/mike-tyson-9512980> (28. 3. 2017.)
3. Biography.com editors, Muhammad Ali Biography, <https://www.biography.com/people/muhammad-ali-9181165#video-%20gallery> (28. 3. 2017.)
4. Chen J.&Chen T., The World's Greatest Judo Competitors, <http://www.judoinfo.com/greats/> (28. 3. 2017.)
5. Collins N., Wladimir Klitschko-Ukrainian, boxer <https://www.britannica.com/biography/Wladimir-Klitschko> (28. 3. 2017.)
6. Demarco A. Michael, M.A. and Lafredo G. T., MFA (2015.), Taekwondo studies, Via Media Company Publishing, Santa Fe, USA
7. Erman A. (1894.) Life in ancient Egypt, London Macmillan and co. and New York
8. Jajčević Z. (2010.) Povijest sporta i tjelovježbe, Zagreb, Odjel za izobrazbu trenera Društvenog veleučilišta u Zagrebu, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu
9. Kapantaidakis Z., Combatives Articles-Early History, <http://www.combatives.info/history.php> (28. 3. 2017.)
10. Kurt Angle biography, Kurt Angle-Olympian, Wrestler, Actor, <http://kurtanglebrand.com/> (30. 4. 2017.)
11. Lynch B. (1923.) Knuckles and gloves, London: 48 Pall Mall, W. Collins, Sons and co. ltd. Glasgow Melbourne Auckland
12. Mifune K. (1958.) Canon of judo, principle and technique, Tokio-Japan, Seibundo-Shinkosha publishing co.
13. Sertić H. (2004.) osnove borilačkih sportova: judo karate hrvanje, Zagreb, Kineziološki fakultet Sveučilište u Zagrebu
14. Težinske kategorije u boksu, www.boks-savez.hr/hbs/wp-content/uploads/2011/11/tezinske-kategorije-2013.doc (28. 3. 2017.)

15. Težinske klase kod profesionalaca, : Box rec- Weight divisions, http://boxrec.com/media/index.php/Weight_divisions (28. 3. 2017.)
16. The International Olympic Committee, Results, <http://www.olympic.org> (17. 6. 2017.)
17. Usa boxing committee, Usa boxing-official rule book, 2014. <http://www.usaboxing.org> (30. 4. 2017.)

PRILOZI

POPIS SLIKA

Slika 1. Reljef iz Khafaje – šakači i hrvači

Slika 2. Hrvački zahvati, zid grobnice u Beni Hasanu

Slika 3. Šakači iz Thire, freska

Slika 4. Manny Pacquiao

Slika 5. Mike Tyson

Slika 6. Muhammad Ali

Slika 7. Wladimir Klitschko

Slika 8. Akira Otani

Slika 9. Juan Miguel Moreno

POPIS TABLICA

Tablica 1. Težinske klase kod amatera

Tablica 2. Težinske klase kod profesionalaca

Tablica 3. Popis svih država koje su osvojile medalje na Olimpijskim igrama u boksu

Tablica 4. Poredak država s najviše bodova u boksu na Olimpijskim igrama

Tablica 5. Popis svih država koje su osvojile medalje na Olimpijskim igrama u džudu

Tablica 6. Poredak država s najviše bodova u džudu na Olimpijskim igrama

Tablica 7. Popis svih država koje su osvojile medalje na Olimpijskim igrama u hrvanju (grčko-rimski stil)

Tablica 8. Poredak država s najviše bodova u hrvanju (grčko-rimski stil) na Olimpijskim igrama

Tablica 9. Popis svih država koje su osvojile medalje na Olimpijskim igrama u hrvanju (slobodan stil)

Tablica 10. Poredak država s najviše bodova u hrvanju (slobodan stil) na Olimpijskim igrama

Tablica 11. Popis svih država koje su osvojile medalje na Olimpijskim igrama u *taekwondou*

Tablica 12. Poredak država s najviše bodova u *taekwondou* na Olimpijskim igrama

Tablica 13. Ukupno bodovanje država u svim borilačkim vještinama